

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/822/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815202253
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3815202253.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa: J. R. R., C., A.: XX XXX XXX, so sídlom L. XX, XXX XX L., proti odporcom: 1/ J. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX/XX, XXX XX P., 2/ H. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/X, XXX XX X., 3/ E. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. X/XX, XXX XX X., v konaní o zaplatenie 3.235,69 Eur s prísl., o odvolaní odporcov v 2/ a 3/ rade proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 15. júna 2015, č.k. 11C/66/2015-31, v senáte takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa **zrušuje a vec vracia** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa rozhodol tak, že odpor podaný odporcami v 2/ a 3/ rade dňa 11.05.2015 proti platobnému rozkazu Okresného súdu Prievidza č. k. 11C/66/2015 - 27 zo dňa 21.04.2015 odmietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že Okresný súd Prievidza dňa 21.04.2015 vydal platobný rozkaz č. k. 11C/66/2015 - 27, ktorým bolo odporcom 1-/3/ uložené, aby do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatili navrhovateľovi spoločne a nerozdielne sumu 3.235,69 Eur s úrokom za úver vo výške 4,7 % ročne zo sumy 3.125,27 Eur od 01.02.2015 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 3,00 % ročne zo sumy 3.174,60 Eur od 01.02.2015 do zaplatenia a nahradili trovy konania vo výške 194,00 Eur, alebo aby v tej istej lehote podali odpor na súde. Platobný rozkaz bol odporcovi v 2/ rade doručený dňa 27.04.2015 a odporkyni v 3/ rade dňa 29.04.2015. Spoločným podaním doručeným súdu dňa 11.05.2015 podal odporca v 2/ rade a odporkyňa v 3/ rade proti platobnému rozkazu včas odpor, avšak bez uvedenia dôvodov týkajúcich sa veci samej, teda bez odôvodnenia. Aplikujúc ustanovenia § 172 ods. 1, § 174 ods. 2 veta prvá, § 174 ods. 3 písm.b/ O.s.p. súd prvého stupňa uviedol, že odporcovia boli v platobnom rozkaze poučení o tom, že odpor proti platobnému rozkazu musí byť vecne odôvodnený a že odpor bez odôvodnenia vo veci samej súd uznesením odmietne. Odporcovia v podanom odpore proti platobnému rozkazu nenamietali právny dôvod, ani výšku žalovanej sumy a neuviedli žiadne dôvody, pre ktoré by mal byť platobný rozkaz zrušený. V súlade s vyššie citovaným ustanovením § 174 ods. 3 písm. b/ O.s.p., preto súd odpor odporcov v 2/ a 3/ rade odmietol.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadli odporcovia v 2/ a 3/ rade a žiadali odvolací súd o jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pričom dôvodili, že s navrhovateľom nemajú uzatvorenú žiadnu zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, na základe ktorých právnych úkonov by im navrhovateľ poskytol akékoľvek finančné prostriedky, tieto nikdy od neho neobdržali a ani vo svoj prospech nepoužili, preto ak odporca 1/ navrhovateľovi finančné prostriedky dlhuje z úverov, ktoré mu boli poskytnuté, je potrebné aby si tieto vymáhal tento výlučne od neho, prípadne od jeho vtedajšej manželky ako skutočných dlžníkov, pričom poukázali na to, že odporca 1/ v čase uzatvorenia zmluvy o úvere mal so svojou manželkou zachované bezpodielové spoluvlastníctvo manželov napriek čomu, táto v návrhu nie je uvedená. Nemajú vedomosť akým spôsobom došlo k vyporiadaniu BSM medzi odporcom 1/ a jeho

manželkou a či tieto navrhovateľom vymáhané dlhy, ten-ktorý z bývalých manželov na seba prevzal. Bez ohľadu na tieto skutočnosti, však odporcovia 2/ a 3/ nemôžu byť pasívne legitimovanými v tomto súdnom spore, nakoľko im žiadny úver nebol poskytnutý. Dôvodom podania odporu voči platobnému rozkazu z ich strany bola skutočnosť, že nie sú dlžníkmi navrhovateľa.

Odporca 1/ nevyužil svoje právo písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhoval napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť s poukazom na skutočnosť, že odporcovia v ňom neuviedli dôvody spochybňujúce jeho správnosť. V súvislosti s námietkami odporcov 2/, 3/, poukázal na podpisovú časť zmluvy o mimoriadnom medziúvere č. 2465579402 a stavebnom úvere č. 2465579701 zo dňa 16.06.2004, z ktorej je zrejme vôľa odporcov uzatvoriť zmluvu v postavení spoludlžníkov solidárne zaviazaných, z čoho vyplýva aj samotný charakter tejto pasívnej solidarity, ktorá spočíva vo väčšom zabezpečení pohľadávky veriteľa a v uľahčení jej uplatnenia. Veriteľ má takto samostatnú pohľadávku voči každému spoludlžníkovi a môže vymáhať splnenie záväzku v celom rozsahu alebo jeho časť, voči jednému alebo niekoľkým, príp. proti všetkým spoludlžníkom a to súčasne, alebo postupne. Vo vzťahu k veriteľovi nie je rozhodujúce, či sa solidárni dlžníci medzi sebou dohodli na rozsahu ich zodpovednosti za uvedený záväzok. Solidárnu zodpovednosť si zmluvné strany dohodli a preto navrhovateľ nevidí dôvod, prečo by mala byť vylúčená zodpovednosť odporcov 2/, 3/ za záväzky zo zmluvy vyplývajúce, z ktorej tiež vyplýva fakt, že odporcovia 2/, 3/ sú nositeľmi vecnej pasívnej legitimácie v tomto konaní.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 212 ods. 2 písm. d/ O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušiť, a to z nasledovných dôvodov:

Vydanie platobného rozkazu podľa § 172 O.s.p. je špecifickou formou rozhodovania v občianskoprávných veciach, predstavujúce v záujme rýchlosti a efektivity súdneho rozhodovania výnimku z ústavného pravidla, garantujúceho účastníkom konania rovný prístup k súdu, potláčajúc jeden zo základných princípov spravodlivého procesu vyjadrovaného slovami „vypočutá nech je aj druhá strana“, zakotveného v článku 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Zákonná úprava nezakotvuje síce žiaden opravný prostriedok preskúmaniu správnosti či zákonnosti platobného rozkazu, počíta však v odseku 1 ust. § 172 O.s.p. s možnosťou, že odporca (-ovia) v konaní po jeho vydaní podá (-jú) odpor. Uvedená možnosť v prípade jej využitia má za následok zrušenie platobného rozkazu a možnosť odporcu (-ov) účinne v prebiehajúcom konaní brániť svoje práva. Povinnosť odôvodnenia odporu vyplýva z ust. § 174 ods. 3 O.s.p., ktorý procesný predpis však rozsah ani obsah odôvodnenia odporu nijako neupravuje. Rozsah, v akom sa má odpor odôvodniť, je otázkou konkrétneho prípadu. Na úvahu zostáva, či potreba ochrany práv u navrhovateľa (v prípade ak odpor nie je dostatočne zdôvodnený, avšak odporcovia tento nedostatok odstránia v rámci podaného odvolania proti rozhodnutiu, ktorým bol odpor ako neodôvodnený odmietnutý), môže prevažovať (o to viac, ak uplatňovaný nárok má pôvod v spotrebiteľskom vzťahu), keďže navrhovateľ aj po zrušení platobného rozkazu v prípade preukázania opodstatnenosti svojho nároku, môže mať v konaní úspech.

V preskúmvanej veci sa navrhovateľ domáha zo strany odporcov 1/, 2/, 3/ zaplata sumy 3.235,69 Eur na tom základe, že s odporcami 1/, 2/, 3/ a ručiteľom H. F. (ktorý však zomrel dňa 03.08.2011), bola uzatvorená zmluva o stavebnom sporení č. 2465579701 a zmluva o mimoriadnom medziúvere č. 2465579402 zo dňa 16.06.2004, v súlade s ktorou poskytol navrhovateľ odporcom 1/, 2/, 3/ mimoriadny medziúver vo výške 4.979,09 Eur, pričom do pridelenia cieľovej sumy sa odporcovia zaviazali splácať úroky mimoriadneho medziúveru vo výške 7,79 % ročne, pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 32,33 Eur do nasporenia 35 % cieľovej sumy vkladat' mesačne na účet stavebného sporenia vklady vo výške 19,92 Eur a po pridelení cieľovej sumy sa zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,7 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 49,79 Eur. Tvrdiac, že odporcovia 1/, 2/, 3/ porušili zmluvne dohodnuté podmienky, listom zo dňa 28.07.2014 navrhovateľ odstúpil od úverovej zmluvy a vyzval odporcov na vrátenie zostatku úveru, čo však títo neurobili. V návrhu uvádza, že dlžná suma ku dňu odstúpenia od zmluvy vo výške 3.356,99 Eur pozostáva z istiny 3.125,27 Eur, z nezaplatených úrokov za úver a z nezaplatených poplatkov ku dňu odstúpenia od zmluvy v celkovej výške 231,72 Eur. Poukazuje na článok VII. bod 5

úverovej zmluvy v zmysle ktorého odstúpením od zmluvy nezaniká záväzok dlžníka splatiť pohľadávku veriteľa vrátane príslušenstva a tiež poukazuje na článok VII. bod 6 úverovej zmluvy z obsahu ktorého vyplýva, že odstúpením od zmluvy nezaniká ani právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky, na základe čoho navrhovateľ naďalej aj po odstúpení úročí istinu dohodnutým úrokom z úveru vo výške 4,7 % ročne. Ďalej v návrhu uvádza, že podľa úverovej zmluvy a všeobecných podmienok pre zmluvy o stavebnom sporení, účinnosťou odstúpenia sa rozumie deň, kedy bolo odstúpenie od zmluvy doručené všetkým odporcom, ktorá v tomto prípade nastala dňom 20.08.2014, pričom dlžná suma ku dňu účinnosti odstúpenia predstavuje sumu 3.365,97 Eur (pozostáva z istiny 3.125,27 Eur, z nezaplatených úrokov z úveru a z nezaplatených poplatkov vo výške 240,70 Eur). Ku dňu 31.01.2015 je výška navrhovateľovej pohľadávky ako uvádza v návrhu 3.235,69 Eur (pozostáva z istiny 3.125,27 Eur, nezaplatených úrokov za úver a nezaplatených poplatkov ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy vo výške 49,33 Eur, ďalej 4,7 % ročného úroku za úver od 21.08.2014 do 31.01.2015 vo výške 37,03 Eur a 3 % úroku z omeškania vo výške 24,06 Eur).

Okresný súd Prievidza dňa 21.04.2015 vydal platobný rozkaz č. k. 11C/66/2015 - 27 v zmysle ustanovenia § 172 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.), ktorým bolo odporcom 1/-3/ uložené, aby do 15 dní odo dňa jeho doručenia zaplatili navrhovateľovi spoločne a nerozdielne sumu 3.235,69 Eur s úrokom za úver vo výške 4,7 % ročne zo sumy 3.125,27 Eur od 01.02.2015 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 3,00 % ročne zo sumy 3.174,60 Eur od 01.02.2015 do zaplatenia a nahradili trovy konania vo výške 194,00 Eur, alebo aby v tej istej lehote podali odpor na súde. Platobný rozkaz bol odporcovi v 2/ rade doručený dňa 27.04.2015 a odporkyni v 3/ rade dňa 29.04.2015. Spoločným podaním doručeným súdu dňa 11.05.2015 podal odporca v 2/ rade a odporkyňa v 3/ rade proti platobnému rozkazu v zákonnej lehote na jeho podanie odpor, pravdou je, že bez uvedenia dôvodov týkajúcich sa veci samej, teda bez odôvodnenia.

Súd prvého stupňa napadnutým rozhodnutím, keďže odporcovia boli v platnom rozkaze poučení o nutnosti odôvodnenia prípadne podaného odporu proti platobnému rozkazu pod následkom jeho odmietnutia, napriek čomu právny dôvod ani výšku nárokovej sumy v odpore nenamietali, neuviedli teda dôvod, pre ktorý by mal byť platobný rozkaz zrušený, aplikujúc ust. § 174 ods. 3 písm. b/ O.s.p. odpor podaný odporcami 2/, 3/ ako neodôvodnený odmietol.

V preskúmvanej veci z obsahu pripojenej zmluvy o mimoriadnom úvere a stavebnom úvere vyplýva, že predmetom konania sú nároky navrhovateľa vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy. Navrhovateľ konal pri uzatváraní zmluvy v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, preto je potrebné v zmysle § 52 ods. 3 OZ tohto považovať za dodávateľa a odporcov ako fyzické osoby, nekonajúce v rámci predmetu svojej obchodnej, alebo inej podnikateľskej činnosti za spotrebiteľov v zmysle § 52 ods. 4 O.s.p. a predmetnú zmluvu teda posúdiť ako zmluvu spotrebiteľskú, vzhľadom ku ktorej skutočnosti je tu existencia povinnosti súdu skúmať, či zmluvné podmienky v zmluve obsiahnuté, nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, či už z dôvodu informovanosti, alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu vopred naformulovanej typovej zmluvy.

Predmetná vec sa z uvedených dôvodov týka práva Európskej únie (Smernica rada 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). V našom právnom poriadku práva spotrebiteľov okrem iného chráni aj ust. § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka pričom odvolací súd nemá pochybnosť o ich súlade s právom Európskej únie, umožňujúcim členským štátom prijať na ochranu spotrebiteľov aj prísnejšie ustanovenia, než aké odporúča Smernica rady 93/13 EHS, ktoré ustanovenia významne chránia spotrebiteľov a nepochybne sú náročné na dodávateľa, čo je však pochopiteľné vzhľadom na to, že spotrebiteľ prakticky takmer žiadnym spôsobom neparticipuje na koncipovaní zmluvy a faktická nerovnosť medzi dodávateľom a spotrebiteľom, pri vzájomnej kontraktácii je zjavná.

Jedným zo zákonných posilňujúcich prostriedkov súdnej ochrany spotrebiteľa, zakotvených v našom právnom poriadku je aj ust. § 172 ods. 9 O.s.p., neumožňujúce rozhodnúť o návrhu navrhovateľa ním požadovaným platobným rozkazom, v prípade ak spotrebiteľská zmluva, v ktorej má pôvod uplatňovaný nárok, obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Ak by totiž bol vydaný platobný rozkaz proti odporcovi, ktorým je spotrebiteľ aj napriek tomu, že zmluva obsahuje neprijateľné podmienky a spotrebiteľ nepodá proti platobnému rozkazu odpor, zvyšuje sa ochrana spotrebiteľa tým, že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku, by sa musel brať zreteľ na porušenie ustanovenia

odseku 9. Rovnako nemožno opomenúť, že zákonom č. 102/2014 Z. z. bol s účinnosťou od 01.05.2014 o.i. novelizovaný aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZOS“), v ktorom z hľadiska postupu súdu v spotrebiteľských veciach je zavedené zásadné ust. § 5b/, vychádzajúc z ktorého prihliada orgán, rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy ex offo na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi. Oslabením nároku sa rozumie aj jeho premlčanie, alebo iná zákonná prekážka či dôvod, ktoré bránia uplatniť, či priznať plnenie voči spotrebiteľovi.

Povinnosťou súdu prvého stupňa po obdržaní návrhu v tejto veci, bolo teda prioritne skúmať, či tu nie je existencia prekážky z hľadiska ust. § 172 ods. 9 O.s.p., brániacej mu vo veci rozhodnúť platobným rozkazom, ktorú si však nespĺnil a vo veci rozhodol platobným rozkazom, keď návrhu navrhovateľa v celom rozsahu vyhovel napriek tomu, že časť priznaného nároku má pôvod v čl. VII. bod 5 a čl. VII. bod 6 úverovej zmluvy, v zmysle ktorých odstúpením od zmluvy (k čomu došlo aj v tomto prípade) nezaniká záväzok zaplatiť istinu vrátane dohodnutého príslušenstva (úroky z úveru a poplatky), ani právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky, ktoré si návrhom tiež navrhovateľ uplatnil a súd mu ich platobným rozkazom priznal. Zmluvné podmienky pred vydaním platobného rozkazu tak súdnej kontrole evidentne podrobené neboli.

Rovnako súd prvého stupňa nevenoval pozornosť zmluvnej podmienke obsiahnutej v zmluve, v zmysle ktorej si účastníci dohodli účinky odstúpenia inak ako v Občianskom zákonníku (čl. VII. bod 7 zmluvy - v zmysle ktorého zmluva zaniká ku dňu doručenia písomného oznámenia odstúpenia od zmluvy druhej zmluvnej strane) a to z hľadiska jej prijateľnosti a s tým súvisiacej prípadnej neplatnosti (§ 53 ods. 1, 4 Občianskeho zákonníka).

Podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva v zásade zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc), a to vychádzajúc z ust. § 48 ods. 2 OZ, čím zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy a momentom odstúpenia od zmluvy, vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bez dôvodné obohatenie, či náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia (§ 457 OZ). Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, bez pochybností zhoršujú jeho postavenie, pretože akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa vrátane platenia úrokov, poplatkov či iných paušálnych služieb napriek ich zrušeniu, popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc, postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Dôsledky odstúpenia od zmluvy, dohodnuté v zmluve sú teda v prospech odporcov ako spotrebiteľov nevýhodnejšie, ako dôsledky odstúpenia od zmluvy vychádzajúc z právnej úpravy v Občianskom zákonníku.

Rovnako nemožno v súvislosti s vyššie uvedeným ponechať bez povšimnutia, že celá zmluva je písaná drobným písmom, čo samo o sebe v nadväznosti na skutočnosť, že akékoľvek teda aj dotknuté zmluvné dojednania nebolo možné zo strany odporcov ako spotrebiteľov žiadnym spôsobom ovplyvniť, svedčí nielen o zmluvnej nevyváženej zmluvných strán so záverom o bezpochyby výrazne slabšej vyjednávacej pozícii pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej predtlačenej zmluvy o.i. aj pokiaľ ide o dotknuté ustanovenia, týkajúce sa odstúpenia od zmluvy a jej následkov.

Odvolací súd poukazuje v súvislosti s vyššie uvedeným tiež na ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 01. mája 2014) v zmysle ktorého ustanovenia v spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Uvedené ustanovenie nadobudlo účinnosť 01. mája 2014 a právny predpis, ktorého je súčasťou, nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že od jeho účinnosti, sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

S prihliadnutím na vyššie uvedený nesprávny postup súdu prvého stupňa, spočívajúci v nepodrobení spotrebiteľskej zmluvy povinnej súdnej kontrole, s následkom nedodržania postupu podľa ust. § 172 ods. 9 O.s.p. (rozhodnutie o nároku navrhovateľa platobným rozkazom napriek tomu, že zákon takýto postup neumožňoval), je potrebné podľa názoru odvolacieho súdu, akceptovať aj v tomto štádiu vznesené hmotnoprávne námietky odporcov 2/, 3/ i keď uplatnené až v odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového súdu, ktorým bol ich odpor ako neodôvodnený odmietnutý (spočívajúce v skutkovom

tvrdení, že nie sú nositeľmi hmotnoprávneho vzťahu tvrdeného navrhovateľom, teda, že nie sú v konaní vecne pasívne legitimovanými) a to z hľadiska súladnosti s právom na ochranu spotrebiteľa, s následkom zrušenia napadnutého rozhodnutia za použitia § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, s poukazom na ods. 2 citovaného ustanovenia.

Po vrátení veci úlohou súdu prvého stupňa bude vo veci nariadiť pojednávanie pri dodržaní procesného postupu, poskytujúceho účastníkom konania možnosť realizovať procesné práva zaručené Ústavou Slovenskej republiky a Občianskym súdnym poriadkom (§ 123), zaoberať sa a podrobiť zmluvné podmienky ex offio súdnej kontrole z hľadiska ochrany práv spotrebiteľa, zaoberať sa aj prípadnými ďalšími námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi účastníkov konania a po vyhodnotení vykonaného dokazovania z hľadiska ust. § 132 O.s.p. vo veci opätovne rozhodnúť.

Právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvého stupňa viazaný (§ 226 O.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu Trenčín pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné .